

Herpes i underlivet

Herpes simplex virus kan gi ulike typer symptomer. Først og fremst rammes hud og slimhinner. Infiserte celler går i oppløsning og det dannes blemmer og betennelse i huden. Viruset etablerer seg i latent tilstand i nervecellenes kjerner og kan reaktiveres og forårsake nye infeksjoner. Reaktivering kan bli fremkallet av immunsuppresjon, stress, andre infeksjoner og sollys. Den egentlige mekanismen er ikke klarlagt. HSV-1 finnes overveiende i de øvre kroppsregionene og HSV-2 mest i genitalområdet.

I mange sammenhenger benyttes begrepet "primær infeksjon" kun når den smittede verken har hatt HSV-1 (herpes simplex virus 1) eller HSV-2 tidligere.

Primær genital herpes simplex

Primærinfeksjonen kan gi et uttalt sykdomsbilde med rødme, hevelse, tallrike sår, høy feber og allmentsymptomer, kraftig smerte og øm, lokal lymfeknute forstørrelse. Infeksjonen kan dog være mindre dramatisk eller helt asymtomatisk.

Behandling

Behandlingen gjennomføres med antiviralt middel, som regel peroralt, med aciklovir eller valaciklovir. Behandlingen startes så tidlig som mulig og bør startes så lenge det dannes nye blemmer.

Tilbakevendende primær genital herpes simplex

Vanligvis ses en eller flere grupper med blemmer eller overfladiske sår. Det kan foreligge et ukarakteristisk bilde som kan feildiagnostiseres.

Behandling

Rådgivning er viktig. Blant annet bør det understrekes betydningen av kondombruk om seksualpartneren ikke har hatt HSV- 2 infeksjon (kan undersøkes med blodprøve) fordi de fleste pasienter med genital HSV-2-infeksjon utskiller virus i korte perioder i symptomfrie faser. Dette er vanligst i det første halvåret etter primærinfeksjonen og hos pasienter med hyppige utbrudd.

Behandlingen må planlegges sammen med pasienten. Ved få og kortvarige utbrudd er det sjelden behov for antiviral behandling. Ved kraftige utbrudd kan episodisk oral behandling i fem dager med aciklovir (Zovirax) 200 mg x 5 eller valaciklovir (Valtrex) 500 mg x 2 være indisert. Behandlingen må startes tidligst mulig og pasienten bør utstyres med tabletter som tas ved tegn nytt utbrudd.

Ved hyppige utbrudd av genital herpes (6-12/år eller flere), alvorlige utbrudd med komplisert forløp eller ved tilbakevendende herpes hos personer som er i en livsfase eller i et forhold der et herpesutbrudd er spesielt belastende, kan det være aktuelt med suppresjonsbehandling. Behandlingen bør vurderes etter et halvt til ett år.

Kilde: Läkemedelsverket. Behandlingsreommendationer. Farmakoterapi vid genital herpes simplex.

Gjengitt med tilattelse av Hudpedagogisk senter, Rikshospitalet.